

Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Λυκείου

Τίτλος:

Γλώσσα η δημιουργική

ΔΕΛΗΔΑΚΗ ΣΟΦΙΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα

Τ.Κ. 55 132

Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ. 2313331501

e-mail: centre@komvos.edu.gr

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

Α΄ Λυκείου
«Γλώσσα η δημιουργική»

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Γλώσσα η δημιουργική

Δημιουργός

Δεληδάκη Σοφία

Τάξη

Α΄ Λυκείου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Χρονική διάρκεια

3 διδακτικές περιόδους

Χώρος

Εντός σχολείου: εργαστήριο Πληροφορικής

Τεχνολογικά εργαλεία:

[ΨΑΓ](#), [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα](#), ιστολόγιο

Προϋποθέσεις υλοποίησης για εκπαιδευτικό και μαθητές/τριες :

1. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να είναι εξοικειωμένος με:
 - τις νέες τεχνολογίες και τη χρήση του εργαστηρίου Πληροφορικής·
 - το [ΨΑΓ](#) και το [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα](#)·
 - τη δημιουργία ιστολογίου ή ιστοσελίδας για το μάθημα, όπου θα αναρτηθούν τα φύλλα εργασίας, αλλά και τα αποτελέσματα από κάθε ομάδα·
 - την εφαρμογή της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου.
2. Οι μαθητές/τριες θα εξυπηρετούσε να:

- έχουν εμπλακεί νωρίτερα σε συνεργατικές δραστηριότητες και να έχουν αποκτήσει μια σχετική εμπειρία συλλογικού τρόπου εργασίας·
 - διαθέτουν τις βασικές δεξιότητες σχετικά με τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή (π.χ. πλοήγηση στο διαδίκτυο)·
 - γνωρίζουν τη δομή και τον τρόπο συγγραφής ενός άρθρου.
3. Επίσης, θα πρέπει:
- το σχολείο να διαθέτει εργαστήριο Πληροφορικής με υπολογιστές συνδεδεμένους στο διαδίκτυο. Εναλλακτικά, η εργασία σε ομάδες επιτρέπει και τη λειτουργία της δραστηριότητας με τη χρήση πέντε ή έξι φορητών υπολογιστών που θα μπορούν να συνδεθούν ασύρματα στο διαδίκτυο·
 - να δίνεται η δυνατότητα συνεργασίας με τον καθηγητή της Πληροφορικής σε περίπτωση που προκύψουν προβλήματα τεχνικής φύσεως.

2. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ (ΠΕΡΙΛΗΨΗ)

Στο παρόν σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές να εργαστούν ομαδοσυνεργατικά και να αξιοποιήσουν το Ψηφιακό Αρχείο Γεωργικά ([ΨΑΓ](#)), ώστε μέσα από ποικίλες δραστηριότητες να συνειδητοποιήσουν τον μεγάλο βαθμό δημιουργικότητας της γλώσσας. Συγκεκριμένα, θα λειτουργήσουν τέσσερις ομάδες: οι μαθητές που θα μελετήσουν τις ειδικές γλώσσες, δηλαδή τις λέξεις που χρησιμοποιούνται με ιδιαίτερο περιεχόμενο από κάποιες επιστήμες, οι μαθητές που θα μελετήσουν ιδιωματικές μορφές λέξεων, η ομάδα που θα ασχοληθεί με τη δηλωτική και τη συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας και αυτή που θα μελετήσει τη γραμματική και τη σύνταξη κάποιων λέξεων. Τα αποτελέσματα της έρευνάς τους και τη γνώση που θα αποκομίσουν καλούνται αρχικά να την παρουσιάσουν στις υπόλοιπες ομάδες των συμμαθητών τους. Τέλος, θα συνθέσουν ένα άρθρο όπου θα εξηγούν τα συμπεράσματά τους, αλλά και συνολικά θα τα συγκεντρώσουν σε ένα ιστολόγιο με ευρύτερο θέμα τη γλώσσα. Οι δεξιότητες

που καλούνται να αναπτύξουν μέσω της βιωματικότητας της διαδικασίας είναι, μεταξύ άλλων, η έρευνα, η σύνθεση, η παρουσίαση, η κριτική, η παρατήρηση και ο αναστοχασμός.

3. ΣΤΟΧΟΙ - ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Οι μαθητές διδάσκονται για τη δημιουργική πλευρά της γλώσσας και για το εύρος της, αλλά σπάνια καλούνται να εντοπίσουν τα στοιχεία αυτά σε συγκεκριμένα παραδείγματα, επιβεβαιώνοντας αυτό που νιώθουν ως φυσικοί ομιλητές. Το [ΨΑΓ](#) προσφέρει μια πληθώρα παραδειγμάτων με πολλές διαφορετικές παραμέτρους αναζήτησης που επιτρέπουν στον διδάσκοντα να εμπλέξει ουσιαστικά τον μαθητή στην αναγνώριση και αξιοποίηση της δημιουργικής πλευράς της γλώσσας.

Επίσης, η παρούσα δραστηριότητα συνδυάζει τη χρήση του [Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα](#) με το [ΨΑΓ](#) με στόχο οι μαθητές μέσα από την παράλληλη χρήση τους να κατανοήσουν τα σημεία στα οποία τα δύο αυτά ψηφιακά περιβάλλοντα συμπληρώνονται αλλά και διαφοροποιούνται. Οι μαθητές καλούνται να ερευνήσουν, να αναζητήσουν την πληροφορία και να ανακαλύψουν μόνοι τους τη γνώση, ενώ ο διδάσκων βρίσκεται στο πλευρό τους ως καθοδηγητής (διερευνητική μάθηση Bruner, Vygotsky).

Συγκεκριμένα, οι στόχοι του συγκεκριμένου σεναρίου είναι οι εξής:

A. Γνώσεις για τον κόσμο και στάσεις, αξίες, πεποιθήσεις

Οι μαθητές/τριες επιδιώκεται:

1. να παρατηρούν, να ερευνούν, να αξιολογούν, να κρίνουν, να αναλύουν, να συνθέτουν, να ανακαλύπτουν·
2. να είναι σε θέση να εργάζονται ισότιμα μέσω της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου ανταλλάσσοντας πληροφορίες, για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των γνωστικών τους αναγκών και να αλληλοσυμπληρώνουν τις ελλείψεις τους·

3. να κατανοήσουν ότι στον σύγχρονο κόσμο κυρίαρχος τρόπος μάθησης είναι ο διερευνητικός, ώστε να είναι σε θέση να λειτουργούν ως ερευνητές και ερευνήτριες και να αποκτούν πρόσβαση σε πρακτικές γραμματισμού εκτός σχολείου.

B. Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/τριες επιδιώκεται:

1. να αντιληφθούν ότι οι συνθήκες επικοινωνίας καθορίζουν και τη γλώσσα που χρησιμοποιούμε·
2. να κατανοήσουν τη δημιουργική πλευρά της γλώσσας, να αντιληφθούν τους διαφορετικούς τρόπους έκφρασης της ανάλογα με τον τόπο, το συγκινησιακό φορτίο, το κειμενικό είδος και τον στόχο μας·
3. να κατακτήσουν τις αναγκαίες στρατηγικές για την κατανόηση και παραγωγή κειμένων, όπως η κατανόηση άγνωστων λέξεων από τα συμφραζόμενα.

Γ. Γραμματισμοί

Οι μαθητές/τριες επιδιώκεται:

1. να εξοικειωθούν με τη στοχευμένη πλοήγηση στο διαδίκτυο και την αξιολόγηση των πληροφοριών που θα αποκομίσουν (σχολικός ψηφιακός γραμματισμός)·
2. να αξιοποιούν κριτικά την πληροφορία και να τη συνθέτουν δημιουργικά (κριτικός γραμματισμός)·
3. να εντοπίσουν στοιχεία και να τα αντιπαραβάλουν, να μελετήσουν και να αντλήσουν πληροφορίες από ποικίλες διαδικτυακές πηγές και να τις αξιοποιήσουν κατάλληλα δημιουργώντας το δικό τους ψηφιακό υλικό, να παρουσιάσουν το υλικό τους και να γράψουν ένα άρθρο για να συνθέσουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους.

4. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Το θέμα που θα διερευνηθεί είναι αυτό της δημιουργικότητας και της ποικιλίας της γλώσσας σε διαφορετικά κειμενικά περιβάλλοντα. Για να πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα είναι απαραίτητη η ύπαρξη εργαστηρίου με ηλεκτρονικούς υπολογιστές στο σχολείο, καθώς και η εξοικείωση τόσο του καθηγητή όσο και των μαθητών με την αναζήτηση στο διαδίκτυο, αλλά και με τα ηλεκτρονικά μέσα συγγραφής και παρουσίασης. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού θα είναι οργανωτικός και καθοδηγητικός καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Οι μαθητές αναμένεται να ερευνήσουν, να συγκρίνουν, να αξιολογήσουν και να αποφασίσουν, να καταγράψουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους σε μορφή κειμένου, να τα παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους με τρόπο ενδιαφέροντα και να τα αναρτήσουν σε ένα ιστολόγιο. Μέσω της βιωματικότητας της δραστηριότητας αναμένεται οι μαθητές να κατανοήσουν καλύτερα τη δημιουργική πλευρά της γλώσσας.

Οι τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται είναι το [ΨΑΓ](#) και το ηλεκτρονικό [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα](#). Στο [ΨΑΓ](#) οι μαθητές καλούνται να αναζητήσουν λήμματα με ποικίλες παραμέτρους αναζήτησης όπως το κειμενικό είδος ή ο γραμματικός τύπος του λήμματος και μετά την περιήγησή τους στα δελτία και τη μελέτη τους πρέπει να καταλήξουν στα δικά τους συμπεράσματα σχετικά με τις συνθήκες χρήσης των λέξεων και τη σημασία τους. Το ηλεκτρονικό λεξικό θα χρησιμοποιηθεί από τους μαθητές για να ελέγξουν πώς ένα ρυθμιστικό εργαλείο ερμηνεύει και κατατάσσει τις λέξεις, ώστε να συγκρίνουν τα δικά τους αποτελέσματα με αυτό. Μέσω των δραστηριοτήτων προωθείται έντονα η έννοια του κριτικού γραμματισμού.

Η α' φάση της δραστηριότητας καταλαμβάνει δύο διδακτικές περιόδους, ενώ η β' φάση μία διδακτική περίοδο.

A' Φάση Δραστηριότητας

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες των 5-6 ατόμων. Κάθε ομάδα μελετά το [φύλλο εργασίας](#) που της δίνεται/ έχει αναρτηθεί σε μια ιστοσελίδα από τον διδάσκοντα και απαντά στις ερωτήσεις που υπάρχουν σε αυτό.

Β΄ Φάση Δραστηριότητας

Στη δεύτερη αυτή φάση της δραστηριότητας θα πρέπει να ανασυσταθούν οι τέσσερις αρχικές ομάδες για να περιέχουν ένα αντιπροσωπευτικό μέλος από κάθε ομάδα. Έτσι, κάθε καινούρια ομάδα –συνολικά και πάλι τέσσερις– θα πρέπει να αποτελείται από ένα μέλος της ομάδας για τις ειδικές γλώσσες, ένα για τις ιδιωματικές εκφράσεις, ένα για τη δηλωτική - συνυποδηλωτική λειτουργία της γλώσσας και ένα για τη συντακτική και τη γραμματική λειτουργία των λέξεων. Στόχος των καινούριων ομάδων είναι να μοιραστούν τα αποτελέσματα της έρευνας της αρχικής τους ομάδας και να δημιουργήσουν ένα ιστολόγιο όπου θα αναρτηθούν τα αποτελέσματα των ομάδων, με αποτέλεσμα τη συνένωσή τους και τη δημιουργία μίας λίστας στην οποία θα μπορούν να ανατρέξουν όλοι οι μαθητές του σχολείου.

5. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α. Επιστήμονες (Ειδικές γλώσσες)

Στις σελίδες 61-64 του βιβλίου Έκφραση-Έκθεση της Α΄ Λυκείου δίνονται 7 επιστημονικά κείμενα. Αφού τα διαβάσετε προσεκτικά, να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με:

α) ειδικούς όρους που απαντώνται στα κείμενα και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από ειδικές γλώσσες και την επιστήμη από την οποία χρησιμοποιούνται και **β)** καθημερινές λέξεις με ιδιαίτερο σημασιολογικό φορτίο.

Στήλη Α	Στήλη Β

Για τους όρους της **Α στήλης**, αρχικά να επιλέξετε 2 και για κάθε μία από αυτές να πραγματοποιήσετε τις παρακάτω ενέργειες:

- Να τοποθετήσετε στο ΨΑΓ τις λέξεις στο *Λήμμα* και, αφού περιηγηθείτε στα δελτία και μελετήσετε τη χρήση κάθε λέξης, να καταγράψετε τι πιστεύετε ότι σημαίνουν. Στη συνέχεια, να μεταφερθείτε στο Ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής που φιλοξενείται στην Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα και να αναζητήσετε τη σημασία τους.

Λέξη	Σημασία	Λεξικό

--	--	--

- Έπειτα, επιστρέψτε στο ΨΑΓ. Στο πεδίο *Συγγραφέας* να επιλέξετε --- και στο πεδίο *Τίτλος έργου* να επιλέξετε τα γλωσσάρια ειδικού λεξιλογίου (π.χ. *Varia* - μαθηματικοί όροι). Στο πεδίο *Λήμμα* να πληκτρολογήσετε % για να εμφανιστούν όλα τα λήμματα και να επιλέξετε 2 ακόμα ειδικούς όρους για 2 επιστήμες της επιλογής σας και, αφού περιηγηθείτε στα δελτία, να αναφέρετε τη σημασία τους.

Ειδικοί όροι	Σημασία

Από τις λέξεις της **στήλης Β** να επιλέξετε 2 και για κάθε μία από αυτές να πραγματοποιήσετε τις παρακάτω ενέργειες:

- Πατήστε το πλήκτρο «Νέα Αναζήτηση». Τοποθετήστε τη λέξη στο πεδίο *Λήμμα* και, αφού εμφανιστούν τα αποτελέσματα, ανοίξτε τη λέξη. Σημειώστε αν εμφανίζονται κι άλλες διαλεκτικές - ιδιωματικές μορφές της λέξης είτε δίπλα σε αυτήν είτε στα συνδεδεμένα λήμματα. Αν ναι, σημειώστε τη μορφή των λέξεων.

Λέξη	Διαλεκτική-ιδιωματική μορφή

- Αφού περιηγηθείτε στα δελτία των λέξεων, να αναφέρετε σε ποιες άλλες περιπτώσεις χρησιμοποιείται η λέξη και τι πιστεύετε ότι σημαίνει σε αυτές τις περιπτώσεις. Στη συνέχεια να μεταφερθείτε στο Ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής που φιλοξενείται στην Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα και να αναφέρετε τη σημασία τους.

- Να συντάξετε ένα άρθρο για το σχολικό περιοδικό, όπου να περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα της έρευνάς σας και τα συμπεράσματά σας.

- Να σημειωθεί ότι τα δελτία ενός λήμματος που χρειάζεται να χρησιμοποιήσετε αργότερα μπορείτε να τα προσθέσετε στη συλλογή σας, περνώντας τον κέρσορα του ποντικιού πάνω στο εικονίδιο του *Καλαθιού* και επιλέγοντας στην καρτέλα που θα εμφανιστεί τη δυνατότητα «Προσθήκη δελτίου». Τότε το δελτίο αποθηκεύεται στο καλάθι¹.

¹ Στην παρούσα διδακτική πρόταση έχει επιλεγεί το καλάθι ως εργαλείο προσωρινής αποθήκευσης επιλεγμένων δελτίων. Μια άλλη δυνατότητα του ΨΑΓ που μπορεί να αξιοποιηθεί σε ανάλογες περιπτώσεις είναι η δημιουργία συλλογής που προϋποθέτει δωρεάν εγγραφή και σύνδεση του χρήστη και επιτρέπει τη μόνιμη αποθήκευση μίας ή περισσότερων συλλογών. Για περισσότερες πληροφορίες

ΟΜΑΔΑ Β. Γλωσσολόγοι (Ιδιωματικές μορφές)

Στις σελίδες 249-250 του βιβλίου Έκφραση-Έκθεση της Α΄ Λυκείου δίνεται το 2^ο απόσπασμα από το διήγημα του Παπαδιαμάντη «Βαρδιάνος στα Σπόρκα». Αφού το διαβάσετε προσεκτικά, να εντοπίσετε 2 λέξεις που χρησιμοποιούνται στο κείμενο με διαλεκτική - ιδιωματική μορφή ή με αποκλίνουσα ορθογραφία από την τυπική. Στη συνέχεια, για κάθε μία από αυτές τις λέξεις να πραγματοποιήσετε τις παρακάτω ενέργειες:

- Πατήστε το πλήκτρο «Νέα Αναζήτηση». Τοποθετήστε τη λέξη στο πεδίο Λήμμα και, αφού εμφανιστούν τα αποτελέσματα, ανοίξτε τη λέξη. Σημειώστε αν εμφανίζονται κι άλλες διαλεκτικές - ιδιωματικές μορφές της λέξης, είτε δίπλα σε αυτήν είτε στα συνδεδεμένα λήμματα. Αν ναι, σημειώστε τη μορφή των λέξεων.

Λέξη	Διαλεκτική-ιδιωματική μορφή

- Αφού περιηγηθείτε στα δελτία τόσο της κύριας λέξης, όσο και των συνδεδεμένων με αυτήν λημμάτων, να αναφέρετε ποιος τύπος θεωρείτε ότι είναι ο «πρότυπος» τύπος. Πώς δικαιολογείτε την απάντησή σας;

σχετικά με τις δυνατότητες του καλαθιού και των συλλογών, βλ. [Οδηγίες χρήσης του Ψηφιακού Αρχείου Γεωργακά](#).

- Στη συνέχεια, να μελετήσετε τη χρήση των λέξεων στα δελτία και να καταγράψετε: **α)** σε τι είδος πηγής απαντάται συχνότερα κάθε τύπος (ο πρότυπος και τα αλλόμορφα του); Μπορείτε να δικαιολογήσετε τη χρήση αυτή; και **β)** φαίνεται να διαφοροποιείται η σημασία της λέξης όταν αλλάζει ο τύπος; Αν ναι, σημειώστε τι πιστεύετε ότι σημαίνει η λέξη κάθε φορά.

- Τέλος, να μεταφερθείτε στο Ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής που φιλοξενείται στην Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα και να σημειώσετε ποιοι από τους τύπους απαντώνται στο λεξικό και ποια η σημασία που τους αποδίδεται. Αν κάποιοι τύποι δεν απαντώνται στο λεξικό, γιατί πιστεύετε ότι συμβαίνει αυτό;

- Να συντάξετε ένα άρθρο για το σχολικό περιοδικό, όπου να περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα της έρευνάς σας και τα συμπεράσματά σας.

-
-
- Να σημειωθεί ότι τα δελτία ενός λήμματος που χρειάζεται να χρησιμοποιήσετε αργότερα μπορείτε να τα προσθέσετε στη συλλογή σας, περνώντας τον κέρσσορα του ποντικιού πάνω στο εικονίδιο του *Καλαθιού* και επιλέγοντας στην καρτέλα που θα εμφανιστεί τη δυνατότητα «Προσθήκη δελτίου». Τότε το δελτίο αποθηκεύεται στο καλάθι.

ΟΜΑΔΑ Γ. Λογοτέχνες (Αναφορική και ποιητική λειτουργία της γλώσσας)

Στις σελίδες 294-5 του βιβλίου *Έκφραση-Έκθεση* της Α΄ Λυκείου δίνεται το χρονογράφημα «Τρίλλιες» του Νίκου Δήμου. Αφού το διαβάσετε προσεκτικά, να εντοπίσετε 2 παραδείγματα λέξεων που χρησιμοποιούνται με λογικό - αναφορικό τρόπο και άλλα 2 παραδείγματα λέξεων που χρησιμοποιούνται με συγκινησιακό - ποιητικό τρόπο. Στη συνέχεια, για κάθε μία από αυτές τις λέξεις να πραγματοποιήσετε τις παρακάτω ενέργειες:

- Πατήστε το πλήκτρο «Νέα Αναζήτηση». Τοποθετήστε τη λέξη στο πεδίο *Λήμμα* και, αφού εμφανιστούν τα αποτελέσματα, ανοίξτε τη λέξη. Αφού περιηγηθείτε στα δελτία της λέξης και μελετήσετε τη χρήση της, να καταγράψετε: **α)** σε τι είδος πηγής απαντάται συχνότερα και με ποια λειτουργία της γλώσσας συνδυάζεται συχνότερα, με την ποιητική ή την αναφορική; και **β)** Φαίνεται να διαφοροποιείται η σημασία της λέξης όταν αλλάζει η λειτουργία της γλώσσας για την οποία χρησιμοποιείται; Σημειώστε τι πιστεύετε ότι σημαίνει η λέξη κάθε φορά.

- Τέλος, να μεταφερθείτε στο Ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής που φιλοξενείται στην Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα και να σημειώσετε τη σημασία των λέξεων.

-
-
- Να συντάξετε ένα άρθρο για το σχολικό περιοδικό, όπου να περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα της έρευνάς σας και τα συμπεράσματά σας.

-
-
-
-
-
- Να σημειωθεί ότι τα δελτία ενός λήμματος που χρειάζεται να χρησιμοποιήσετε αργότερα μπορείτε να τα προσθέσετε στη συλλογή σας, περνώντας τον κέρσορα του ποντικιού πάνω στο εικονίδιο του *Καλαθιού* και επιλέγοντας στην καρτέλα που θα εμφανιστεί τη δυνατότητα «Προσθήκη δελτίου». Τότε το δελτίο αποθηκεύεται στο καλάθι.

ΟΜΑΔΑ Δ. Γραμματικοί (Γραμματική και σύνταξη)

Στη σελίδα 286 του βιβλίου Έκφραση-Έκθεση της Α΄ Λυκείου υπάρχει το χρονογράφημα του Σ. Μελά «Τα θύματα της εξοχής». Στις πρώτες κιάλας γραμμές χρησιμοποιούνται οι λέξεις «όπου» και «που». Για κάθε μία από τις λέξεις αυτές να πραγματοποιήσετε τις παρακάτω ενέργειες:

- Πατήστε το πλήκτρο «Νέα Αναζήτηση». Τοποθετήστε τη λέξη στο πεδίο *Λήμμα* και ασχοληθείτε με τον *Τύπο λήμματος*. Παρατηρήστε σε ποιες γραμματικές κατηγορίες εντάσσεται κάθε λέξη και καταγράψτε τις. Στη συνέχεια, περιηγηθείτε στα δελτία και μελετήστε σε κάθε γραμματική κατηγορία: **α)** τη συντακτική λειτουργία/ χρήση των λέξεων σε σχέση με τα κειμενικά συμφραζόμενα (είναι η ίδια ή διαφοροποιείται και πώς;) και **β)** ποιες είναι οι σημασίες των λέξεων με βάση τη χρήση τους στα περιβάλλοντα που μελετήσατε;

- Τέλος, να μεταφερθείτε στο Ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής που φιλοξενείται στην Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα και να σημειώσετε τις σημασίες των λέξεων και τη γραμματική κατηγορία στην οποία εντάσσονται από το λεξικό. Ποιες διαφορές παρατηρείτε ανάμεσα στο λεξικό και τις χρήσεις που εντοπίσατε στο αρχείο Γεωργακά;

-
-
- Να συντάξετε ένα άρθρο για το σχολικό περιοδικό, όπου να περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα της έρευνάς σας και τα συμπεράσματά σας.

-
-
-
-
-
- Να σημειωθεί ότι τα δελτία ενός λήμματος που χρειάζεται να χρησιμοποιήσετε αργότερα μπορείτε να τα προσθέσετε στη συλλογή σας, περνώντας τον κέρσσορα του ποντικιού πάνω στο εικονίδιο του *Καλαθιού* και επιλέγοντας στην καρτέλα που θα εμφανιστεί τη δυνατότητα «Προσθήκη δελτίου». Τότε το δελτίο αποθηκεύεται στο καλάθι.

6. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η διάρκεια υλοποίησης της διδακτικής πρότασης μπορεί να ποικίλει ανάλογα με τους μαθητές και τη συνεργασία των ομάδων, ενώ ταυτόχρονα εξαρτάται και από την πρόσβαση των μαθητών στα μέσα υλοποίησης της δραστηριότητας. Χρειάζεται, επίσης, ξεκάθαρη καθοδήγηση από τον εκπαιδευτικό ως προς τα δελτία του [ΨΑΓ](#) που μπορούν να αξιοποιήσουν οι μαθητές, καθώς ο μεγάλος αριθμός τους μπορεί να δυσκολέψει τους μαθητές στην έρευνά τους.